

Gymnázium Jana Blahoslava a Střední pedagogická škola, Přerov, Denisova 3

PSČ 751 52, tel.: +420 581 291 203, fax: +420 581 291 204

www.gjb-spgs.cz; e-mail: info@gjb-spgs.cz

Preventivní program školy

Kontaktní osoby

Ředitelka školy: Mgr. Romana Studýnková, tel. 581 291 200.

Zástupkyně ředitelky pro GJB: Mgr. Pavla Kadaníková, tel. 581 291 231.

Zástupkyně ředitelky pro SPgŠ: Mgr. Lenka Kreplová, tel. 581 291 207.

Metodička prevence: Mgr. Alena Chmelová, tel. 581 291 234.

Program minimální prevence rizikového chování

Minimální preventivní program (MPP) stanovuje hlavní úkoly a cíle preventivních opatření Gymnázia Jana Blahoslava a Střední pedagogické školy, Přerov, Denisova 3 (GJB a SPgŠ). Je nedílnou součástí školních osnov a školních vzdělávacích programů (ŠVP Se znalostí jazyka v otevřené Evropě, ŠVP Cesta je cíl..., ŠVP Učitelství pro mateřské školy a vychovatelství a ŠVP Pedagogické lyceum), života celé školy a stává se součástí školní kultury. Při realizaci je důležitá koncepčnost a soustavné působení na žáka. Je základním nástrojem prevence rizikového chování. Výchova ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací je standardní součástí výchovně vzdělávacího procesu. Nárůst rizikového chování v populaci dětí a mládeže školního věku se stává celospolečenským problémem. Minimální preventivní program má pomoci vytvořit pracovníkům školy podnětné prostředí pro výchovu a směřování studentů ke zdravému životnímu stylu. Hlavním cílem MPP je dlouhodobé a komplexní působení na třídní kolektivy, i na jednotlivého žáka, optimalizace sociálního klimatu školy, minimalizace výskytu nežádoucího rizikového chování. Pomáhá podchytit problémové žáky a pomoci jim v řešení jejich chování tak, aby nedocházelo k vyhocení konfliktních situací a k narušování optimálního klimatu ve třídě. MPP má eliminovat škodlivé jevy současné společnosti, jakými jsou závislosti fyzické i psychické, nezdravé mezilidské vztahy, v neposlední řadě pak i pomáhat v oblasti prevence vzniku psychických poruch vznikajících na základě působení výše uvedených negativních jevů.

Pojmem *prevence* rozumíme všechna opatření směřující k předcházení a minimalizace jevů spojených s rizikovým chováním a jeho důsledky. Prevencí může být jakýkoliv typ výchovné, vzdělávací, zdravotní, sociální či jiné intervence směřující k předcházení výskytu rizikového chování, zamezující jeho další progresi, zmírňující již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhající řešit jeho důsledky.

Všeobecná primární prevence – zaměřuje se na běžnou populaci dětí a mládeže, zohledňuje pouze věková kritéria.

Selektivní primární prevence – zaměřuje se na skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování a jsou většinou více ohrožené než jiné skupiny populace.

Indikovaná primární prevence – je zaměřena na jedince, u kterých se již vyskytly projevy rizikového chování.

Pojem *rizikové chování* zahrnuje rozmanité formy chování, které mají negativní dopady na zdraví, sociální nebo psychologické fungování jedince a/nebo ohrožují jeho sociální okolí. Rizikové chování představuje různé typy chování, které se pohybují na škále od extrémních projevů chování „běžného“ (např. provozování adrenalinových sportů) až po projevy chování na hranici patologie (např. nadměrné užívání alkoholu, cigaret, kofeinu či nelegálních drog, násilí).

Výchovné úsilí školy vede k takovému působení na žáky, aby v nich byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových chvílích života přijmout nejvhodnější řešení vzniklé situace. Cílem tedy je, ve spolupráci s rodinou, vychovat člověka schopného samostatných rozhodnutí, zodpovědného, který si přeje dobro lidí kolem sebe, podílejícího se na tvorbě prostředí a životních podmínek, integrovaného, se schopnostmi týmové práce schopného vstupovat do pevných životních a rodinných vztahů.

Minimální preventivní program GJB a SPgŠ je vypracováván vždy na příslušný školní rok (krátkodobé cíle primární prevence) a je součástí výchovně vzdělávacího programu školy. Odráží specifikace školy a vždy vychází z aktuální situace na škole a reflektuje evaluaci průběhu předchozího období (školního roku). Minimální preventivní program vypracovává školní metodik prevence v úzké spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky za podpory vedení školy. Metodik prevence průběžně vyhodnocuje preventivní strategii školy a vypracovává závěrečnou evaluační zprávu za příslušný školní rok. Tato zpráva je součástí výroční zprávy školy. MPP je otevřený dokument, na základě výsledků evaluace je každý rok aktualizován a přizpůsoben potřebám školy.

Hlavní východiska pro zpracování preventivního programu

Strategie

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018.

Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020.

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, č.j.431/10.

Krajský plán primární prevence na léta 2015 – 2018.

Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2015 – 2018.

Zákony

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Zákon 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění.

Zákon č. 379/2005Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

Vyhlášky

- Vyhláška 197/2016, kterou se mění 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění.
- Novela 412/2016 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění.
- Vyhláška č. 27/2016 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Metodické pokyny a doporučení

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.21149/2016).
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010 a přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:
 1. návykové látky;
 2. rizikové chování v dopravě;
 3. poruchy příjmu potravy;
 4. alkohol;
 5. syndrom CAN;
 6. školní šikanování;
 7. kyberšikana;
 8. homofonie;
 9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus;
 10. vandalismus;
 11. záškoláctví,
 12. krádeže;
 13. tabák;
 14. krizové situace spojené s násilím;
 15. netolismus;
 16. sebepoškozování;
 17. nová náboženská hnutí;
 18. rizikové sexuální chování;
 19. příslušnost k subkulturám;
 20. domácí násilí.
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22.

- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002-14 související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. – více ohlašovací povinnosti školy.
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24 související norma: Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č.j.: 37 014/2005-25

1. Atmosféra školy a hlavní cíl programu

Všichni pracovníci školy se snaží vytvářet prostředí založené na vzájemné důvěře a úctě. Je posilováno sebevědomí žáků. Žáci jsou prostřednictvím třídních učitelů seznámeni se svými právy a povinnostmi zakotvenými ve školním řádu. Studentský parlament je nástroj žáků sloužící k rovnoprávné komunikaci s vedením školy a k prosazování oprávněných požadavků. Žáci se podílejí na vytváření příjemného prostředí (výzdoba), na udržování pořádku, na reprezentaci školy a jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti. Žáci mohou využít služeb školního psychologa. Rodiče nezletilých žáků byli o této možnosti informováni prostřednictvím třídních učitelů. Metodik prevence má pro žáky i jejich rodiče stanovené konzultační hodiny (je možné domluvit i jiný termín). Třídní učitelé jsou požádáni, aby tuto informaci sdělili rodičům na třídních schůzkách. Pomoci metodika mohou využít i ostatní vyučující. Po zkušenostech z let minulých a na základě analýzy současného stavu ve škole je naším cílem především předcházet výskytu rizikového chování u žáků naší školy. V letošním školním roce se chceme zaměřit zejména na ožehavá témata naší školy, vztahy ve třídě, záškoláctví a prevence výskytu šikany v jednotlivých třídách. Za velmi důležitou součást preventivního působení považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem a žákem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, vést je k stanovování si reálných cílů, bojovat proti nudě, bez pomoci návykových látek, bez rizikových forem chování. Dílčím cílem našeho programu je také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu v třídnických hodinách, ve svých vyučovacích hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků. Zkušenosti dokazují, že pokud skupina ve třídě funguje dobře, mezi žáky jsou dobré mezilidské vztahy a vytvářejí se mezi nimi bližší pouta na bázi kamarádství a přátelství, skupina je pak schopna svého člena v případě jeho problémů podpořit a pomoci mu nalézt řešení obtížné situace. Proto se jako jeden ze základních způsobů prevence jeví právě podpora dobrého fungování jedinců v třídním kolektivu i třídy jako celku. Naším cílem je podpořit vlivy, které dobré fungování kolektivu umožní. Celé úsilí směřuje k formování vyrovnaných osobností v kolektivu se schopností samostatného uvažování, rozhodování a aktivního přístupu k řešení problémů. Na úrovni celého kolektivu se pak tyto aktivity projeví v podobě vzájemného respektu, zájmu o druhé a celkově pozitivního klimatu ve třídě. Přímým důsledkem

realizovaných programů je tedy účinná primární drogová prevence a snížení pravděpodobnosti vzniku šikany.

2. Vlastní program

A. interní zdroje školy pro realizaci MPP

- ředitelka školy – Mgr. Romana Studýnková
- školní metodik prevence – Mgr. Alena Chmelová
- výchovný poradce – Mgr. Pavel Kolomazník
- školní psycholožka – Mgr. Kamila Banátová
- třídní učitelé
- vyučující jednotlivých předmětů
- ostatní pracovníci školy

B. Externí zdroje pro realizaci MPP

- Krizové a kontaktní centrum Kappa, Přerov, Boženy Němcové, tel. 773 821 001.
- Klinická psychologie, PhDr. Brundová, Přerov, Komenského 27, tel. 581 207 086.
- Psychosociální centrum, Přerov, Přerovského povstání 4, tel. 581 209 622, 581 204 720.
- Poradna pro rodinu, manželské a mezilidské vztahy, Přerov, Velká Dlážka 44, tel. 581 202 980.
- Linka důvěry, Přerov, tel. 581 207 900.
- Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, Přerov, Kouřilkova 8, okresní metodik prevence Mgr. Irena Oršulíková, tel. 581 217 760.
- Městská policie Přerov.
- Policie České republiky.
- Magistrát města Přerova.

3. Zaměření minimálního preventivního programu

Zaměření MMP je následující:

Uplatňovat strategii prevence rizikového chování už od primy, zároveň respektovat věk i osobní zvláštnosti žáků. Věnovat pozornost včasnému odhalování specifických poruch učení. Věnovat individuální péči žákům s výchovnými problémy i žákům talentovaným. Vychovávat ke zdravému životnímu stylu, učit základy etické i právní výchovy. Informovat o poradenských možnostech na škole i mimo školu, konzultační hodiny metodika prevence a výchovných poradců. Aktuálně řešit jednotlivé případy problémového jednání ve spolupráci s výchovným poradcem, vedením školy, rodiči. Pravidelně spolupracovat s odborníky. Využívat literaturu. Znat postup po zjištění užívání návykových látek.

4. Garant programu a jeho spolupracovníci

Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá školní metodik prevence rizikového chování Mgr. Alena Chmelová (dále jen ŠMP). ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými

pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků. ŠMP seznamuje ředitelku školy s aktualizovaným programem. Ředitelka školy je garantem MPP.

5. Vědomosti

Žáci by v rámci výuky měli získat základní znalosti v oblasti MPP, aby si mohli vytvářet vlastní postoje. Je vhodné, aby vyučující do výuky zapojovali i diskuzi, aby si žáci zvykli utvářet vlastní názory, aby pasivně nepřijímali to, co je jim předkládáno, a aby přijatá rozhodnutí byla jejich osobní volbou. Škola zprostředkuje solidní základy vědecky orientovaného vzdělání a snaží se ve své výchovné funkci o všestranný rozvoj osobnosti. Je přípravou na studium na všech typech vysokých škol. Po zkušenostech z let minulých a na základě analýzy současného stavu ve škole je naším cílem především předcházet výskytu rizikového chování u žáků naší školy. V letošním školním roce se chceme zaměřit zejména na ožehavá témata naší školy, což je prevence zneužití návykových látek, zejména tabákových výrobků a marihuany, záškoláctví a prevence výskytu šikany v jednotlivých třídách.

6. Nabídka zájmových útvarů na školní rok 2016/2017

Jazykové

- Goethe – Zertifikat B1
- Příprava na FCE
- Kroužek přípravy k maturitě z českého jazyka a literatury
- Kroužek přípravy k maturitní zkoušce a anglického jazyka
- Basic English

Sportovní

- Sportovní hry
- Futsal a florbal
- Volejbal

Umělecké

- Klavírní doprovod písní pro pokročilé
- Orchester GJB a SPgŠ
- Pěvecký sbor GJB a SPgŠ
- Základy hry na hudební nástroj pro 1. ročník Pedagogického lycea
- Základy hry na klavír pro 1. ročník Pedagogického lycea

Ostatní

- Psychologie – seminář
- Chemické praktikum
- Cvičení z matematiky
- Cvičení z chemie

- Školní časopis LITERO
- Logika
- Filmový klub
- Kurz znakového jazyka – placený

7. Začlenění problematiky prevence rizikového chování do povinné výuky

Jednotlivá témata se budou po celý školní rok průběžně prolínat všemi předměty a všemi ročníky. Jsou začleněna do tematických plánů všech vyučujících, kteří jsou povinni respektovat preventivní strategii školy. Činnost se orientuje na to, aby si žáci osvojili dovednosti přiměřené mezilidské komunikace a společenského styku. Jednotlivé otázky jsou začleněny do tematických plánů všech vyučujících. Je kladen důraz na pěstování vzájemných vztahů v kolektivu, ve skupině, schopnost empatie, důraz na citovou výchovu, na schopnost samostatně myslet, argumentovat, na tvořivost, otázky rasové nenávisti, na xenofobii, šikanu, záškoláctví. Chceme u žáků rozvíjet sociální, osobnostní a komunikativní dovednosti. Formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice a dělat rozhodnutí. Cílem preventivního působení je rozvíjet zdravou sebedůvěru, zvládat zátěžové situace ve škole i v rodině, získávat návyky zdravého životního stylu, uvědomit si svoji právní odpovědnost, znát svá základní práva a povinnosti, být schopen posoudit důsledky svého chování, uvědomit si důležitost lidské společnosti pro člověka, rozvíjet schopnost čelit sociálnímu tlaku, získat pozitivní životní motivaci, uvědomit si rizika užívání alkoholu, uklidňujících prášků a jiných návykových látek. Na základě souhlasu zletilého studenta nebo zákonného zástupce nezletilého žáka může škola provádět orientační testování na přítomnost omamných a psychotropních látek v organismu, existuje-li důvodné podezření z požití nebo možného ohrožení zdraví. Testování na přítomnost alkoholu se provádí pomocí dechové zkoušky, přítomnost omamných a psychotropních látek se zjišťuje pomocí zkoušky ze slin.

8. Přehled preventivních aktivit

- stanovení konzultačních hodin školního metodika prevence (aktuální rozpis konzultačních hodin je uveden na webových stránkách školy);
- seznámení žáků s MPP – na třídnických hodinách, které jsou zapsány do třídní knihy;
- možnost využití schránky důvěry (G – umístěna u kanceláře školy vedle kabinetu ČJ, SPgŠ – pod schodištěm do suterénu, naproti tělocvičně);
- zajišťování literatury, časopisů, DVD záznamů;
- spolupráce třídních učitelů, rodičů, vychovatelů se školním metodikem prevence v oblasti sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu;
- konkrétní přístupy k problémovým žákům – individuální pohovory se žáky, spolupráce s krizovými centry a PPP;
- zapojení do primárně preventivního programu města Přerova.

Všichni žáci mají možnost během studia absolvovat jednotlivé akce, které jsou pořádány podle celoročního plánu školy a podle konkrétní aktuální nabídky.

Výčet je následující:

- návštěva divadelního představení (dle možností všechny třídy);
- školní výlety a exkurze;
- naučné zájezdy;
- kulturní akce pořádané školou (Jarní koncert, Vánoční jarmark, Salon, Literární kavárna, apod.);
- návštěva specializovaných zařízení v rámci pedagogické praxe;
- sportovní den;
- nacvičení divadelního představení pro mateřské školy;
- účast na akcích pořádaných Střediskem volného času ATLAS a BIOS v Přerově);
- lyžařské a sportovní kurzy.

9. Harmonogram jednorázových aktivit

Září:

- Adaptační kurz, žáci primy a prvních ročníků.

Listopad:

- beseda s kurátorkami Oddělení sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Přerova, žáci tercie;
- beseda s příslušníky Policie ČR, žáci sekundy;
- exkurze na Okresní soud v Přerově, třetí ročníky.

Prosinec:

- trestní odpovědnost dětí a mládeže, přednáška Městské policie Přerov, žáci prvních ročníků a kvinty.

Leden:

- prožitkový seminář pořádaný olomouckým Sdružením D, problematika šikany, žáci třetích ročníků.

Únor:

- prožitkový seminář pořádaný olomouckým Sdružením D, problematika drog, žáci druhých ročníků.

Duben:

- beseda s příslušníky Městské policie Přerov „Jak se chovat v určitých situacích“, prima „Trestní odpovědnost mladistvých“, kvarta.

Květen:

- Exkurze na Úřad práce, druhé ročníky gymnázia, třetí ročníky pedagogické školy, žáci kvarty.

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho učitelé, žáci, rodiče, odborníci. Jeho efektivitu je možno zjistit mnohdy, až žáci opustí školu a dokáží, že se umí uplatnit v konkurenční společnosti svých

vrstevníků bez různých „berliček“. Je velice těžké měřit efekt našeho preventivního působení bez pozdějších informací o žácích. Každý žák má jiné životní zkušenosti a působí a platí na něho něco jiného. Program je sestaven a realizován tak, aby respektoval i tato fakta. Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopností, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům nejrůznějších part, sekt i jednotlivců, všem návykovým látkám a rizikovému chování v celé šíři.

Garant programu ředitelka školy: Mgr. Romana Studýnková

Školní metodik prevence: Mgr. Alena Chmelová

V Přerově 3. listopadu 2016